

Verslag**Centraal College van Deskundigen Restauratiekwaliteit**

Datum: 2 oktober 2015

Naam	Vertegenwoordigt	Werkt bij
Aanwezig:		
Rob van Hees	Voorzitter CCvD	
Walter de Koning	Secretaris CCvD	ERM
Michiel van Hunen	Rijksdienst Cultureel Erfgoed – RCE	RCE
Miranda Maring	Certificerende instellingen	Hobeon
Marc van Roosmalen	Raad voor Vastgoed Rijksoverheid –RVR	Rijksvastgoedbedrijf
Kasper Burgy	Vakgroep Restauratie	Burgy Bouwbedrijf
Jan Roest	Vereniging architecten werkzaam in de Restauratie – VAWR	Van Hoogevest Architecten
Gert Tutert	Private opdrachtgevers	SBGK
Afwezig:		
Gerard Ottevanger	provincies	Provincie Zuid-Holland
Martinus van Milt	Gespecialiseerde aannemers	Van Milt / Takkenkamp
Ron Spaan	Private opdrachtgevers	Boei
Rients Anne Slotema	Federatie Grote Monumentengemeenten - FGM	Leiden

1. opening, vaststellen agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld. Gert Tutert, voor het eerst aanwezig, stelt zich voor. Hij vertegenwoordigt de particuliere opdrachtgevers.

2. verslag bijeenkomst 20 maart 2015 + actielijst

Redactioneel:

Besluit: het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

Naar aanleiding van het verslag:

N.a.v. de publicatie van de ontwerp-URL 6010 Onderhoud Groen Erfgoed zijn er meerdere berichten gekomen van partijen die aandringen op een overleg waar doel en de inhoud van de URL worden besproken. Dat overleg vindt plaats op 26 oktober. In verband hiermee is de bespreking over de definitieve versie in het CCvD uitgesteld naar de CCvD-vergadering in december.

Actielijst:

De actielijst wordt doorgenomen en bijgewerkt.

De Koning	- Toegevoegd wordt de wens om in 2016 een update van de GEAR in te plannen
Van Hunen	- De RCE zal bezien of het lemma Schilderwerk op Monumenten.nl kan verwijzen naar de URL Historisch Schilderwerk (en eventueel kan worden ingekort).

3. Vrijgeven voor openbare reactieronde van ontwerp-wijziging URL 4001 Timmerwerk (uitbreiding met trappen)

In de huidige versie van URL 4001 is het onderdeel trappen summier uitgewerkt. Een begeleidingscommissie heeft de aanvulling opgesteld. De aanvullingen op de URL zijn in bijgaande versie in rood weergegeven.

Het onderdeel Trappen is niet eerder beschreven. Invoering kan daarom zonder overgangsregeling plaatsvinden per 1 januari 2016.

Tijdens de bespreking van de ontwerp-wijziging komt het volgende aan de orde:

- Hoofdstuk 2 De definitielijst (URL-specifieke definities) wordt voor trappen nu fors uitgebreid. Dat staat niet in een goede verhouding tot het feit dat de eerdere versie geen URL-specifieke definities kende. De begeleidingscommissie wordt gevraagd hiernaar te kijken als de definitieve versie wordt besproken
- Hoofdstuk 2 Waardering voor de verhelderende eerste tekening bij de definities. De tekeningen op blz. 17-20 kunnen beter in de bijlage
- Hoofdstuk 2 De tekst van de definities wordt in lijn gebracht met de rest van de tekst ('je')
- Algemeen In lijn met eerdere reacties is het RVB kritisch ten aanzien van de leesbaarheid van de URL ('slaapverwekkend'). Besproken wordt dat de URL in de eerste plaats voor de betrokken uitvoerders bedoeld is, maar zeker ook inzichtelijk moet zijn voor (particuliere) opdrachtgevers en managers van grotere organisaties. De RCE heeft een populaire samenvatting geprobeerd te maken, maar de omvang van de inhoud maakt het onmogelijk om te komen tot een beperkte samenvatting. Besloten wordt om in iedere URL een voorwoord op te nemen waarin inhoud en samenhang met andere documenten zijn toegelicht
- In par 3.1.2 geeft de uitwerking van 'actieve conservering' aanleiding tot discussie. Het vervangen van 'delen' past meer bij imiteren. Besproken wordt dat de schaalgrootte van het project dat men voor ogen heeft mede bepalend is voor de woordkeuze. Besloten wordt het woord 'delen' te reserveren voor imiteren.
- Par 3.1.1 Besproken wordt dat het de bedoeling is om de opzet en uitwerking van de restauratie-filosofie (ladder in 3.1.1 en het vervolg; definities in hoofdstuk 2) na enige tijd te evalueren. Marc van Roosmalen en Jan Roest doen een voorzet voor de discussie (te bespreken in de CCvD-vergadering juni 2016)
- Par 3.3.2 De tekst m.b.t. beschermen van treden en bescherming tegen lijmresten aanpassen (doel vermelden)
- Par 3.7.3 laatste zin: de eis m.b.t. een wachttijd van 15 werkdagen wordt in de meeste gevallen niet realiseerbaar gevonden. Eis omzetten in wens ('idealiter')
- Par 3.7.5 de eis m.b.t. maximaal 2% verschil houtvochtgehalte wordt onderschreven, maar is in praktijk vaak niet realiseerbaar. Toevoegen dat bij afwijking overleg met de opdrachtgever plaatsvindt Is de verwijzing naar Tabel 3 juist? (op blz. 36-37 2 tabellen met nummer 3)
- Bijlage 4 bevat verschillen in stijl tekenwerk. Wordt niet gewijzigd.
- De VTR heeft o.b.v. de praktijkervaringen enkele wensen tot aanpassing op andere onderdelen dan trappen. Dit zal per -email worden voorgelegd aan het CCVD voor goedkeuring.
- Marc van Roosmalen geeft namens het RVB een blad met diverse detail-opmerkingen af t.b.v. verwerking

Besluit:

- vrijgeven voor openbare reactieronde van ontwerp-wijziging van URL 4001 met in achtname van bovenstaande opmerkingen.

4. Vaststellen definitieve versie URL 5001 Houtaantasting

De ontwerp-URL heeft ter inzage gelegen. Er is een beperkt aantal reacties gekomen en samengevat in het overzicht, inclusief het voorstel tot verwerking in de definitieve versie van de URL. Een 3-tal opmerkingen wordt nog verder uitgewerkt. Invoering is beoogd per 1 november 2015. Overgangstermijn nog vast te stellen in overleg met KPMB, beoogd 1 jaar na vaststellen van de URL. Tijdens de bespreking van de reactietabel komt het volgende aan de orde:

Van
Roosmalen

- Op welke wijze wordt de juistheid van de verwerking van commentaren op begripsomschrijvingen bewaakt? De gewijzigde versie wordt per e-mail voorgelegd aan het CCvD (reactietermijn 1 week).
- N.a.v. de opmerkingen over o.a. reversibiliteit: Op welke wijze worden opmerkingen die betrekking hebben op het begrippenkader bewaard? Houden we een lijst bij of starten we t.z.t. opnieuw? Besloten wordt dit punt op te pakken en te combineren met de wens om de (uitwerking van) de restauratieladder te evalueren.

Besluit:

- Ingestemd wordt met de behandeling van de reacties
- De definitieve versie van URL 5001 wordt per e-mail voorgelegd aan het CCvD

5. Vrijgeven voor openbare reactieronde van ontwerp-restauratiebestek (eerste deel)

Met stichting Stabu is afgesproken om de nieuwe versie van Stabu (Stabu 3) aan te vullen met besteksposten op het gebied van restauratie. Een werkgroep van partijen die bestekken opstellen is in opdracht van de RCE aan het werk gegaan om de teksten hiervoor op te stellen. De basis hiervoor wordt gevormd door de URL-en.

Toelichting bij deze versie

- Het betreft de eerste groep URL-en, namelijk 4001 Historisch Timmerwerk, 4002 Glas in lood panelen, 4003 Historisch Metselwerk, 4004 Riet, 4006 Historisch Voegwerk, 4007 Steenhouwwerk, 4009 Historisch Schilderwerk, 4010 Historisch Leidak. Andere URL-en worden in het eerste kwartaal van 2016 toegevoegd (voor zo ver gereed)
- Bijgaande versie bevat nog actiepunten (aangegeven in het document). Het betreft:
 - URL4001 en 4002 moet nog worden omgezet in het juiste format
 - aanvulling van de bepalingen van hoofdstuk 6 (door de aannemer te vervaardigen documenten) voor alle URL- en, nu is alleen URL4010 Leidak hierin opgenomen.
- De ontwerp-wijziging van URL 4001 (trappen) is nog niet verwerkt. Doel is om dat wel te doen in deze versie

Tijdens de bespreking komt het volgende aan de orde:

- Goede zaak dat het restauratiebestek is opgepakt en nu daadwerkelijk vorm krijgt. De gebruikersinstructie wordt gewaardeerd.
- De titel van het document wordt besproken, maar blijft uiteindelijk ongewijzigd
- Par 6.2: deze tekst hoort eerder in een begeleidend schrijven dan in het document zelf

- Hoe zorgen we voor goede input op het ontwerp, op welke wijze bereiken we tijdens de inspraakfase de juiste mensen? Gedacht wordt aan de leden van de VAM, VAWR, VR, BNA, Bond van Besteksdeskundigen BNB, RVB.
- In de communicatie naar voren laten komen dat er meerdere onderdelen volgen

Besluit: vrijgeven voor openbare reactieronde van ontwerp-restauratiebestek (eerste deel) met in achtname van bovenstaande opmerkingen

6. Nieuwe uitgave waaier 'Schade aan uw monument'

De druk uit 2013 is volledig verspreid. Voornemen is een herdruk met beperkte wijzigingen. In 2013 waren er opmerkingen van Rients Anne Slotema en vanuit het RVB, deze zullen nu verwerkt worden in de nieuwe versie.

Tevens door te voeren wijzigingen:

- Extra blad met restauratieladder
- Extra blad met parket
- Achterblad met overzicht richtlijnen
- Op diverse bladen: toevoegen coderingen, actualiseren van de titels van uitvoeringsrichtlijnen; actualiseren colofon

Tijdens de bespreking komt het volgende aan de orde:

- Marc van Roosmalen geeft namens het RVB een blad met diverse opmerkingen af t.b.v. verwerking. Michiel v Hunen mail eveneens enkele opmerkingen
- De betekenis van foto's zou toegelicht moeten worden. Met name de foto van het leidak leidt tot de vraag: wat is hier verkeerd?
- Gert Tutert benadrukt de wens om de teksten beperkt te houden.

Besluit:

- Allen - Extra opmerkingen kunnen nog 14 dagen (tot 16-10) worden doorgegeven
- De Koning - de nieuwe versie wordt uitgewerkt en geagendeerd voor de volgende vergadering van het CCvD

7. Concept-projectplan Restauratiepaspoort

Het ERM-bestuur heeft verzocht om de mogelijkheden voor het introduceren van een persoonsgerichte kwalificatie te bezien. Bijgaand het concept-projectplan voor een Restauratiepaspoort. De financiering van het project is nog niet geregeld. Het concept is besproken in het ERM-bestuur en met vertegenwoordigers van Restauratoren Nederland en ARA.

Tijdens de bespreking van het concept-projectplan komt het volgende aan de orde:

- Het paspoort moet ook categorieën bevatten voor adviseurs en voor toezichthouders BWT / monumentenzorg
- Kasper Burgy merkt op dat het VR-bestuur de ontwikkeling van het restauratiepaspoort steunt
- Hoe wordt de financiering geregeld? Als het Paspoort eenmaal is ontwikkeld kan het gefinancierd worden uit de fee die verschuldigd is voor de registratie. De financiering van de ontwikkeling is nog niet gedekt. Besproken worden enkele opties. Gert Tutert geeft enkele

Tutert

- Van Roosmalen
- namen door. Marc van Roosmalen bespreekt de mogelijkheden binnen het RVB
- Miranda Maring benadrukt de wenselijkheid van het vinden van een goede aansluiting bij de opleiders
 - Draagt de ontwikkeling van het Restauratiepaspoort bij aan samenhang in het kwaliteitsstelsel bij monumentenzorg? De verwachting is van wel, de verschillen tussen de landelijke initiatieven (ERM) en de regionale initiatieven (K+K en SCR) worden kleiner.
 - Besproken wordt de wenselijkheid om verschillende (onderwijs-) niveaus in het Restauratiepaspoort te hebben.
 - Hoe verloopt de afstemming met provincies en gemeenten? Deels via het ERM-bestuur, maar ook in het vervolg zal het initiatief met hen worden besproken (via o.a. begeleidingscommissie).

8. Informatie-uitwisseling / mededelingen

8.1 Inbedding richtlijnen Aanpassen richtlijnen t.b.v. gebruik bij BRIM & aanbestedingen

Er is een aantal wijzigingen doorgevoerd in BRL 4000 en de bijbehorende URL-en. De aanpassingen hebben geresulteerd in bijgaande verklaringen van conformiteit.

De RCE verstuurt op basis hiervan een bijsluiter bij de BRIM-beschikkingen waar het toepassen van een of meer URL-en verplicht is gesteld. Het RVB is gezien de verklaringen voornemens om een verklaring op de website te plaatsen. Dit is nog niet gerealiseerd. Met PIANOo, expertisecentrum voor aanbestedingen van EZ wordt overlegd over het gebruik van richtlijnen en certificaten bij aanbestedingen.

8.2 Stand van zaken ontwikkeling ERM-documenten

Besproken worden de wijzigingen bij het rapporteurschap bij URL 6010 en 5001.

8.3 Afstemming ERM en K+K

- De Koning, Maring
- De tekst voor de afspraken t.a.v. gespecialiseerde aannemers & vervolgoetsen wordt besproken waar nodig verduidelijkt en afgestemd met K+K.

Komt een dergelijke regeling ook voor de bedrijven in het Noorden? Een dergelijk verzoek is nog niet besproken, gezien het prille stadium van de SCR. Gert Tutert (tevens auditor bij SCR) merkt op dat de kennisontwikkeling in het Noorden nog stappen moet zetten.

8.4 Bijeenkomsten:

Platform Monumententoezicht 2 december is voor toezichthouders vanuit de publiek taak van de overheid (BWT etc.), niet gericht op directievoerders.

9. Rondvraag

- De Koning
- De foto's van de vorige bijeenkomst zullen worden verspreid.
 - Het budget voor ERM is in 2016 lager dan in 2015. Dat betekent verlaagde inspanningen. Overigens geen bedreiging voor de continuïteit
 - Er zijn en komen enkele wisselingen in de samenstelling van het ERM-bestuur. De FIM heeft aangekondigd te willen toetreden tot het ERM-bestuur.
 - Het vergaderschema in 2016 is:
- Van Roosmalen
- 11 maart vanaf 13.00 uur (Gouda)
 - 17 juni hele dag (locatiebezoek Den Bosch)
 - 4 november vanaf 9.30 uur (Gouda)